

תור הזהב של הוליווד (שנות ה-40-30)

בשנת 1929 פרץ בארה"ב המשבר הכלכלי הגדול והוא לא פסח גם על הוליווד. הקשיים הכלכליים החריפו דווקא לאחר המצאת הקול (1927) כאשר בתי הקולנוע היו צריכים להתאים את עצמם להקרנת סאונד, וכן היה צריך להחליף את אמצעי הצילום. לכן חברות הפקה רבות נסגרו וחברות קטנות נבלעו בחברות גדולות, או התמזגו יחד. לעומת זאת, דווקא האבטלה הגוברת הגבירה את הביקוש לסרטים ששימשו מפלט לציבור גדול, מתוסכל וכועס. בשנת 1930 שלטו בהוליווד 5 חברות גדולות שכונו "חמשת הגדולים", והחזיקו 75% מבתי הקולנוע בארה"ב, אולפני הפקה, מערכת הפצה בינלאומית ורשת בתי קולנוע: MGM, RKO, האחים וורנר, FOX המאה ה-20 ופאראמונט. לצידן פעלו 3 חברות נוספות שכונו "שלושת הקטנים": קולומביה, יונייטד ארטיסטס ויוניברסל. שמונה חברות אלו שלטו ללא מייצרים בתעשיית הקולנוע האמריקאי במשך שנות ה-30 וה-40. עיקר הסרטים האמריקאים והפצתם יצאו מבית היוצר שלהם כמו גם כוכבי הקולנוע. בניגוד להוליווד, איחופה נמצאת ערב מלה"ע ה-2, מתחמשת ומוטרדת מהמצב הכלכלי והביטחוני והיא נשארת הרחק מאחור במרוץ הקולנועי. יש לכך שני גורמים מרכזיים:

1. מכלול הבעיות הטכניות הקשורות להפקת סרט קולי הפכו הפקות ליקרות ומורכבות יותר, ולתעשייה האיחופאית אין בתקופה זו כסף לכך.
2. הוליווד מייבאת מאיחופה את הבמאים הטובים שבורחים מארצותיהם על רקע רדיפה גזעית ואידיאולוגית, ומבקשים להגר לארץ האפשרויות הבלתי מוגבלות. עד סוף המאה ה-20 התבססה הוליווד במעמד של מעצמת הקולנוע החשובה ביותר.

הז'אנרים

ז'אנר (=סוגה בעברית) הוא סוג של יצירות המוגדרות על ידי מערכת מוסכמות של תבניות המוכרות לצופה. הז'אנר מהווה מסגרת של קודים משותפים ליוצר ולצופה. הקודים הללו הם מוסכמות של סגנון, מבנה ותוכן. שליטת היוצר והצופה בקודים אלה מאפשרת דיאלוג יותר עשיר ביניהם. הקולנוע אימץ בראשית ימיו את הז'אנרים מן התיאטרון והוא פיתח אותם באופן הדרגתי והתאים אותם למדיום הקולנועי מבחינת שימוש בתאורה, צילום (זוויות, תנועת מצלמה), סאונד, עריכה ועוד.

דרכי התייחסות לז'אנרים:

א. ז'אנרים בראי התקופה

פענוח מרכיבי הז'אנר כמענה על צרכים שהיו לקהל באותן שנים. באופן כללי ניתן לומר שדווקא בתקופה של כאוס ובלבול, מצאו האנשים נחמה ב"מוכר והידוע". ממש כפי שילד צעיר נמשך לטקסטים שיש בהם חריזה ופזמון חוזר, אשר משרים עליו ביטחון שהתבנית הצפויה אכן מתממשת (ואין חריגות והפתעות), או כפי שרצף חוזר בארכיטקטורה (של חלונות או עמודים) יוצר סדר ומעניק לדברים ארגון ויזואלי הרמוני- כך גם הז'אנר הצפוי והמוכר

נתן לצופים תחושה של ביטחון: הפושע יבוא על עונשו, האהובה תתאחד עם האהוב והגיבור ינצח בדו-קרב. (כאן מעניין לפתוח סוגריים, להקדים את המאוחר ולציין עד כמה כיום הסרטים אחרים ו"שוברים תבניות ומוסכמות", שכן התקופה הפוסט מודרנית לא מקדשת אמת אחת, מציגה מוסריות מורכבת ומציאות של "אפורים" ולא של "שחור ולב").

וכך, בעוד שהמציאות בשטח הייתה של עוני, אבטלה, יאוש וכעס- זכה הקולנוע לעדנה ובהיותו בידור זמין וזול הפך למקום מפלט של אסקפיסם והתקופה הייתה דוקא ל"תור הזהב". (הסרט "שושנת קהיר הסגולה" מהווה דוגמה טובה לאווירת התקופה ולבריחה מהמציאות לקולנוע).

יש לציין שהז'אנרים התגבשו בתקופה זו של קושי כלכלי בעקבות המצאת הקול והמשבר הכלכלי גם כפתרון הפקתי זול, בשל השימוש החוזר שנעשה באתרי- צילום, תלבושות ואביזרים. כאשר נבחן את הז'אנרים השונים- נתייחס באופן פרטני לקהל היעד של כל ז'אנר ולמענה הפסיכולוגי שהז'אנר סיפק עבורו.

ב. "אבולוציה" ז'אנרית

- ניתן לראות שכל ז'אנר עובר התפתחות אבולוציונית בת ארבעה שלבים:
1. **התקופה הפרימיטיבית**- תקופה בה מתגלים ניצני הז'אנר הראשוניים והוא עדיין לא מגובש.
 2. **התקופה הקלאסית**- בתקופה זו מגיע הז'אנר לשיאו ובו באים כל מרכיבי הצורה והתוכן שלו לכדי שלמות. (כפי שיתואר בהרחבה בהיבט השלישי של "רבדים")
 3. **התקופה החתרנית**- בתקופה זו משתמשים במרכיבי הז'אנר אך עורכים בהם שינויים כדי להביע אמירה חתרנית (=ביקורתית) על הז'אנר עצמו, ובאמצעותו על החברה.
 4. **התקופה הפרודית**- בתקופה זו הז'אנר שובר את החוקים והמוסכמות ועושה צחוק מעצמו לטובת שעשוע והומור וכדי לנצל את ההומור לביקורת חברתית.

ג. רבדים

- את מאפייני הז'אנר והתבניות החוזרות ניתן לזהות בשלושה רבדים של התייחסות מהרחב אל הצר, מהכלל אל הפרט:
1. **הרובד התמאטי-סכמטי**- בחובד זה ניתן להתייחס לסרט במובן הרחב שלו מבחינת העלילה האופיינית, הדמויות הטיפוסיות, הלוקיישן והמסרים הכוללים של הסרט.
 2. **רובד המוסכמה**- רובד זה כולל את הסיציות האופייניות לז'אנר. סצנות שחוזרות על עצמן או שמאפיינים מתוכן חוזרים בכל סרטי הז'אנר הקלאסי.
 3. **הרובד האיקונוגרפי**- רובד זה מתאר את הפרטים והאביזרים המייצגים את הז'אנר (סמלים).

ד. תקופה מתארת ומתוארת

מעניין לבחון את סרטי הז'אנר (וסרטי קולנוע בכלל) תוך עמידה על הפער בין "התקופה המתוארת" בסרט (התקופה שעלילת הסרט מתרחשת בה) ל"תקופה המתארת", כלומר לתקופה

בה הופק הסרט. פעמים רבות משתמש היוצר בהתייחסות לתקופות אחרות (בעבר או בעתיד), כמשל להתייחסותו דווקא לאירועי ההווה. כך למשל חוזר צ'פלין בסרט "הבהלה לזהב" למאה ה-19, ומתאר את מחפשי הזהב האמריקאים בהרי החוקי, כשלמעשה הוא מתייחס לרדיפה אחרי הכסף באמריקה של תקופתו, לכך שאדם מוכן "לדרוך" על הזולת או "לאכול" את האחר (כפי שהוא מראה בסרט בפועל...) כדי להתעשר.

המחזמר

המחזמר בנוי מהמילים מחזה + זמר והוא מחזה מוזיקלי קל ומשעשע. המחזמר מיוסד על סיפור עלילה בעל חשיבות משנית, שתפקידו לקשר בין הקטעים המוזיקליים (numbers). הסרט נבחן בהתאם לאיכות המספרים המוזיקליים, מבחינת המוזיקה והכריאוגרפיה ולא בהתאם להתפתחות העלילה או העושר המיוחד את שפת הקולנוע.

התקופה הפרימיטיבית

ניתן לייחס תקופה זו לשנים הראשונות של המצאת הקול, כאשר המפיקים פנו אל ברודווי – אחד המאגרים הגדולים והבטוחים, ולקחו את כוכבי הבמה ואת מחזות הזמר הקיימים והעלו אותם על המסך. ללא ספק ז'אנר זה בימיו הראשונים היה נסיגה לתיאטרון מצולם. המצלמה צילמה חב הזמן בלונג שוט את הבימה כולה וסיפקה לצופה חוויה המזכירה את זו של צופה תיאטרון שיושב במרכז מול הבמה.

התקופה הקלאסית

המחזמר בתקופה זו משתמש בשפת הקולנוע והופך את ה"מספרים" לתמונה ויזואלית מרשימה המתעלה על זו של התיאטרון. לדוג' צילום ממעוף הציפור, המראה את הכריאוגרפיה כקליידוסקופ של צבעים וצורות. או זווית צילום נמוכה במצלמה על גבי דולי העוברת בין רגלי הרקדניות. בנוסף שימוש בקלז-אפים המאפשרים הזדהות עם דמויות מסוימות ובזוויות צילום מגוונות שבתיאטרון לא ניתן לראות. בשנת 1951 הפיק סטנלי דון את "שיר אשיר בגשם" שסיכם את הישגי הז'אנר ב-20 שנותיו הראשונות, והוא נחשב לשיאו של הז'אנר.

התקופה החתרנית

המחזמר "אנני" עושה שימוש במרכיבי הז'אנר של ריקוד אחיד, קבוצתי, מדויק עם כריאוגרפיה וזוויות צילום, אבל בניגוד למחזמר הקלאסי שבו יש ביטוי לעושר: תאורה נוצצת, בגדים זוהרים, ואביזרים יוקרתיים, הרי שאנני משתמש בקבוצת יתומות עניות לבושות בדים אפורים ופשוטים תוך כדי ניקיון בית היתומים (הפוך על הפוך - מחזמר שממוקם בצד האפל- לא ביופי, עושר, זוהר). הסרט אנני הוא

חתרני במובן הזה שהוא מדגיש את הפער שבין העיסוק בטפל ובחיי הזוהר המדומים אליהם נמשכו צפי המחזמר תור הזהב, לעומת סרט הבוחר לטפל בקשיים של החיים בכלים דומים. הכוח של הקבוצה שבא לידי ביטוי במחזמר הקלאסי באופן חיובי של הוד והדר, מוצג כאן בהיבט השלילי שלו כשהבנות נראות חיילות צייתניות שנאלצות לבצע ביחד דברים. דוגמה נוספת היא במחזמר "שיקאגו", שבו נוצרת הגזמה של הדמות הנשית והיא הופכת מ"חפץ משוכפל" בלבוש מינימאלי לפאם פטאל, חזקה, המשתמשת במיניותה לטובתה.

התקופה הפארוזית

בסרט "היפה והחיה" מכינים כלי הבית מופע מוזיקלי לבל, כשהם משתמשים בחפצים במקום באנשים, ליצירת תמונת קליידוסקופ טיפוסית. יש בכך משום ביקורת חתרנית ופחדיה עצמית. בעצם העובדה שהסרט "היפה והחיה" מאניש חפצים ומתייחס אל כלי המטבח כאל רקדנים, נשלח חץ של ביקורת אחורה אל הרקדנים במחזמר, שעוברים תהליך של "החפצה", כי במחזמר מתייחסים אל הפרט רק כאל "בורג במערכת" או "חייל מהשורה", ואין התייחסות לאישיות שלו הייחודית, שכן התמונה הכוללת במחזמר הקלאסי מראה גרפיקה של צבעים וצורות שהאנשים משרתים אותה בבגדים שלהם ותנועות גופם.

הרובד התמאטי-סכמטי-

מאפייני עלילה קבועים- דמות משנית המגיעה מרקע כלכלי נמוך יותר, אינה מפורסמת ולא ניתנה לה הזדמנות. במהלך הסרט היא עולה לגדולה- זוכה בתפקיד ובבחור. פעמים רבות הסרט מתרחש בעולם הבמה של התיאטרון ("שורת המקהלה", "רחוב 42") או הקולנוע ("שיר אשיר בגשם") ומתעסק בנושא של להיות כוכב. מעבר לגיבורה שהופכת מדמות משנית לכוכבת, יש לנו דמויות אחרות שמהוות לה מכשול, מתחרות בה, אך לבסוף מנצחות על ידה. מאפיינים וויזואליים בולטים- כמות גדולה של שירים וריקודים (numbers), כשהעלילה משמשת חוט מקשר שולי לקיומם, והם עשירים מבחינה ויזואלית. קטעים אלה מאופיינים בכמות גדולה של רקדנים הלבושים באופן אחיד, בבגדים נוצצים וזוהרים, ותאורה גם כן נוצצת וזוהרת. הרקדנים נעים באופן אחיד, פעמים רבות מוכפלים על מראות, כך שנוצר הרושם של קבוצה אחת הפועלת כמכונה אחידה. אלמנט זה הוא גם הגורם המרכזי לפיו נבחנת איכות המחזמר ומהווה גורם משיכה לקהל שמתפעל מהאחידות הזאת. זהו ז'אנר שטחי, בסיסי, עם סיפורים פשוטים, שתפקידו העיקרי לבדר את הקהל ולאפשר לו בריחה מן המציאות הקשה.

רובד המוסכמה-

- הגיבור יבטא את רגשותיו ע"י שירה במקום דיבור.

- תנועות מחול טיפוסיות חוזרות כגון הנפת הרגל בריקוד קנגון, הרמת הבחורה ע"י מספר בחורים למעלה, שורת בנות הנפלות בזו אחר זו לתוך המים, סצנת סטפס.
- זוויות צילום טיפוסיות כמו המצלמה העוברת בין רגלי הרקדניות, צילום ממעוף הציפור שמתאחת את הריקוד כקליידוסקופ.

הרובד האיִקונוגרפי - לבוש נוצץ אחיד (לרוב בצבעי הדגל- כחול, לבן, אדום).
 כובעי מגבעת, מקלות סבא, מטריות,

המחזמר בראי התקופה

המחזמר הגיע לקולנוע עם המצאת הקול ופרח בשנות ה-30 וה-40. לאחר "שיר אשיר בגשם" (1952) הוא יורד מגדולתו בקולנוע, וממשיך לפרוח רק על במות התיאטרון.
 באותן שנים הציבור באמריקה התמודד עם שתי בעיות:
 א. **המשבר הכלכלי** שהותיר אנשים מובטלים ועניים חסרי כל והמתח הפוליטי של מלה"ע ה-2, שיצר הרגשה של חרדה וחוסר ביטחון פיזי. בשנים אלו אנשים חיפשו מפלט מצחת היומיום, והמחזמר האסקפיסטי הקליל והנוצץ סיפק להם מפלט מתאים.
 ב. **העיצוב היוזואלי** של קבוצה המבצעת באופן אחיד את השיר/ריקוד נתנה לאנשים תחושה של ביטחון: ביטחון בקבוצה הגדולה והחזקה, התומכת, ביטחון בלראות את המוכר והחוזר על עצמו, כלומר אין הפתעות יש רק תחושה של ריקוד והרמוניה. אין תחושת כאוס ובלבול אלא תחושה של סדר וכוח. כלנו יחד, כקבוצה, מהווים מכונה משומנת וחזקה של עוצמה.
 יש באלמנט הזה של היוזואליה האחידה והמוכפלת יסוד פאשיסטי (כמו של מסדר צבאי רב חשם) ולמעשה שניהם מהווים מענה לאותו צורך (חרדה קיומית) ולוקים באות סכנה (התבטלות הפרט בתוך הקבוצה).

המערבון

התקופה הפרימיטיבית

"שוד הרכבת הגדול" אדוין פורטר, בתקופת הסרט האילם (1903), בו נראים לראשונה על המסך סוסים, אקדחים, בר, שוד, שריף, רעים מול טובים, מרדף, קאוביים, שמנצחים ומחזירים את הסדר לקדמותו,

התקופה הקלאסית

ז'אנר זה פרח בשנים 40-30 וזכה לאוהדים רבים. דוג' למערבונים בתק' הקלאסית: "מרכבת דואר" ג'ון פורד (1939), "הנהר האדום" הווארד אוקס (1948) ורבים נוספים.

בתקופה זו באו למיצוי המרכיבים השונים, התוכניים והצורניים של הז'אנר.

התקופה החתרנית

מערבון שבו הגיבורה היא אישה – מערבון שמנסה להשתמש במאפייני הז'אנר כדי לדבר על פמיניזם. מערבון שהגיבור הוא שחור. גם הסרט "בצהרי היום" של פרד זינמן (1951) שייך לתקופה החתרנית כי הוא בעצם מראה לנו מה קורה לגיבור המערבון הקלאסי 20 שנים מאוחר יותר. בסרט "בצהרי היום" יש ביקורת על תקופת המקרתיות (ע"ש הסנאטור מקארתי). מבקרים רבים טוענים שהסרט "בצהרי היום" הוא חתרני גם במובן שהוא משתמש בסיטואציה מהעבר (ראשית התיישבות האדם הלבן במערב) כדי לומר אמירה ביקורתית על החברה האמריקאית בשנת 1951, השנה בה הופק הסרט. בתקופה זו נרדפו אומנים ואנשי רוח על רקע פוליטי, וכל מי שנחשד בקומוניזם, וחוסר פטריוטיות אמריקאית מושלמת, נרדף ואיבד את עבודתו ורכושו. השיטה שאפיינה את הסנאטור מקארתי ואנשיו הייתה לגרום לאמנים "לטהר" את עצמם ע"י הלשנה על עמיתיהם. בסרט, השריף נתקל בקהילה שמסתגרת ולא נכונה לעזור לו, ויש בכך ביקורת על החברה האמריקאית המפוחדת והמסוגרת של אותן שנים.

התקופה הפארוודית

"אוכפים לזהטים" של מל בחקס (שנות ה-60). בסרט זה נעשה שימוש בשבירה של מאפייני הז'אנר הקלאסיים כדי להשיג הומור.

הרובד התמאטי-סכמטי-

המערבון היה ז'אנר פופולארי ביותר, שעיבד ויצר מחדש את המיתוסים של התיישבות האדם הלבן במערב. הסרט מתרחש בערבות מערב ארה"ב, שנחשב אזור פראי יותר ומיושב פחות. הנוף הטיפוסי של המערבון הוא ערבה פתוחה ונוף הרים ומצוקים. מרבית המערבונים עוסקים בעיירה לבנה הנקלעת לצרה כשהיא מאוימת ע"י אינדיאנים אכזריים וצמאי דם או ע"י חברת פושעים מבחוץ. לעזרת העיירה מגיע הגיבור שניחן בכל תכונות הגבורה- יפה תואר, אמיץ, אהוב הנשים ובעל הכריזמה הסוחפת את הכלל. לאחר קרב הירות שמתרחש בשיא הסרט, הגיבור ינצח תמיד ויעזוב את העיירה, רכוב על סוסו לעבר השקיעה (מוכן לחזור שנית לפעולה נוספת בסרט הבא...).

במהלך הסרט הגיבור נקרע בין שתי נשים: האחת- הבהירה, טובת הלב, משכילה, תמימה. בה הגיבור יתאהב. השנייה- שחרחרת, זונה, אישה חזקה, עצמאית (הזונה נתפסה במערבון כאישה עצמאית שאינה תלויה בגבר) והיא חברתו הנאמנה האמיתית של הגיבור. בסוף הסרט, הגיבור בד"כ לא בוחר באף אחת מהן (כי אם הוא יתחתן הוא לא יוכל לחזור בסרט הבא למתח רומנטי נוסף) והוא עוזב לבדו.

רובד המוסכמה-

- הדז-קרב בין הטוב לרע מצולם באותה דרך: לונג שוט של העיירה ריקה, קוץ שמתגלגל ברחוב, שני המתמודדים מגיעים משני צידי הרחוב ונעמדים בפיסוק, המצלמה מראה לסיורגין כל גיבור במרחקים הולכים ומתקרבים. הגיבור תמיד ישלף אחרון ויירה ראשון.
- סצנת מכות בבר-דלת נפתחת, בקבוקים מתנפצים...
- הברחה מתא המעצר שיש אצל השריף...
- התגלחת-ספר שמגלח את הרעים\ הטובים- האם יחתוך את הרע או לא.
- סצנת כניסת הפושעים לעיירה.
- אמריקן שוט- בין פול שוט למדיום שוט- כדי לתפוס את חגורת האקדחים.

הרובד האיקונוגרפי- מגפיים, דורבנות על המגפיים, הכוכב של השריף, מכנסי בוקרים, חגורת אקדחים, כובע בוקרים, הקיסם בפה, הסוס, זיפים, לבוש הנשים- שמלות עם קפלים, דלתות הבר, השוקת של הסוסים, הקוץ המתגלגל...

המערבון בראי התקופה

המערבון פרח בשנות ה-30 וה-40. היו אלה שנים שהציבור האמריקאי התמודד עם משבר כלכלי ותחושה של חוסר ביטחון בתקופת מלה"ע ה-2. הקהל הדומיננטי של המערבון היו הגברים, שמצאו במערבון ובגיבוריו מענה למצוקותיהם באותן שנים. הגיבור היה גבר חזק, אמיץ, מצליח, אהוב הנשים, בעוד שהגבר באותן שנים הרגיש חלש, מושפל, הגבר המובטל לא הצליח לשמור על המשפחה, ואילו גיבור המערבון מציל עיירה שלמה. בנוסף, גיבור המערבון לא היה מחויב לרכוש ולמשפחה והוא נע ונד לבדו על הסוס. לפעמים זה נראה מפתה מאד החופש הזה...

חשוב לציין כי המערבון שימש גם "אצטלה הסטורית", כאשר שכתב את מערכת היחסים בין האדם הלבן לאינדיאנים ויצר תירוץ והצדקה "מוסרית" לסגירת האינדיאנים בשמוחת (ואולי אפילו "רצח העם") שנערך בפועל. ייתכן שסרט כמו "חוקד עם זאבים" הוא תיקון היסטורי חשוב לעול הזה.

המלודרמה

מקור המילה "מלודרמה" בשתי המילים היווניות- מלו (שיר) ודרמה (פעולה, מחזה). בראשיתו היה זה מחזה משולב במוזיקה, שהעניקה לו אווירה רפויה מזו שהייתה בטרגדיה. המלודרמה אפיינה כבר בתקופת התיאטרון היווני מחזות קלים, רגשניים, בד"כ בעלי סוף טוב, וזאת בניגוד לטרגדיה היוונית שעסקה בסוגיות של מוסר, חטאים אנושיים, מעורבות האל, והייתה בעלת גוון רציני, חינוכי ובד"כ עם סוף עצב וטראגי. בעוד שהטרגדיה הייתה מיועדת לשכבות האוכלוסייה המשכילות יותר, המלודרמה הייתה עממית ופשוטה יותר, והתאימה לכלם.

בין היוצרים הבולטים של הז'אנר: ג'ון שטאהל, דאגלס סירק. סרטים מפורסמים: "חלף עם הרוח", "מכתב מאישה אלמונית", "קזבלנקה" 1942 (מייקל קורטיז) שהופק ע"י האחים וורנר בכיכובם של האמפרי בוגרט ואינגריד ברגמן והיה לאחד משיאי הז'אנר.

התקופה הפרימיטיבית

הז'אנר מופיע בקולנוע כבר בתקופת הסרט האילם. הוא התאים לכך מאוד, כי המשחק המוגזם והבעת הרגשות המוקצנת הלכו יד ביד עם סגנון המשחק של הסרט האילם.

התקופה הקלאסית

הז'אנר מהווה מענה אסקפיסטי לאנשים בשנות ה-30 וה-40. דווקא בתקופה שבה אנשים מרגישים חסרי אונים, מתמודדים עם מצוקות כלכליות וחרדה קיומית, הברירה לעולמות הבדויים שמציעה המלודרמה מהווה נחמה. תמיד הצרות האחרות נראות גדולות יותר - מה שנותן הרגשה שהבעיה של הצופה קטנה יחסית. זה מאפשר פורקן רגשי של בכי, והסוף הטוב של הסרט מחזק את התחושה שהעולם הזה הוא בכל זאת מסודר, הגיוני ובטוח.

התקופה הפארודית

את התפתחות הז'אנר ניתן לראות באופרות הסבון הטלוויזיוניות, שבה באים לידי ביטוי אלמנטים פרודיים וחתרנים של הז'אנר. כך למשל יש הקצנה של ה"מכות" הניתכות על הגיבורים, בתדירות שלהן ובצירוף המקרים שלהן. המשחק המוגזם, השימוש הנרחב בצילומי תקריב ו"שתיקות רבות משמעות" - כל אלה הם הגזמה פרודית של הז'אנר ומהווים בכך גם ביקורת חברתית מובלעת על המציאות.

בכתה צפינו בפרודיות על "קזבלנקה" - סרטו של וודי אלן "שחק אותה סם" וכן סרט האנימציה של באגס באני "Carrotblanca" (המופיע כתוספת בדי-די של "קזבלנקה").

הרובד התמאטי-סכמטי-

- יצירה עממית, העוסקת בשכבות האוכלוסייה הממוצעת ומטה.
- יצירה שעוסקת יותר ברגשות הגיבורים ופחות בפעילותם. (ז'אנר של דיבורים ולא של מעשים. פונה בעיקר לנשים) מאפיין זה הגיע למיצויו עם המצאת הקול כשניתן היה לצלם דיאלוגים.
- דרמטיות מוגזמת ורגשנות יתרה (משחק מוגזם).
- גיבורים צדיקים ותמימים הנפלים ברשת של נוכלים, אך לבסוף נחלצים וחוגגים את ניצחונם.
- סוף טוב - happy end.
- הז'אנר עוסק במערכות יחסים בין נשים לגברים. מצולם בד"כ בחללים ביתיים ומושבים (דימוי-המערה של האישה ולא מרחבי הצייד של הגבר).

- הז'אנר כולל דרמות רבות של מחלות, גירושין, מוות, בגיחות ותככים, כאשר הדמות הפגועה היא התמימה והישרה שנפגעת בלי סיבה ורק בסוף הסרט היא זוכה לשקט, שלווה וגאולה.
- צילום: שוטים של קלז-אפים, מדיום שוט, מתעכב על פרטים כמו דמעה הצונחת מהעין.
- עריכה איטית.
- מוזיקה שמעלה את הרגש.

רובד המוסכמה-

- סצנת הגיבורה הגוססת... מילים אחרונות על ערש דווי.
- נשיקת אהבה ארוכה ורגל מתרוממת...
- דמות יוצאת והשנייה צועקת אחריה שתשוב...
- כמעט התאבדות בגשר.
- איחור של רכבת.
- האהוב שב לאחר שנים ארוכות...

הרובד האיִקונוגרפי- דמעה, מזוודות, רכבת, פרח, כלי נגינה

*סיכום זה חסר את ז'אנר הגנגסטר. אני נוהגת להקרין קטע מ"פני צלקת". אנו מתייחסים ל"הסנדק", שהכרנו כבר בכתה י'. משתמשת ב"הבלתי משוחדים" גם כדי לדון בהומאז' לסצנת הטבח על מדרגות אודסה ב"אניית הקרב פוטיומקין", ומראה את הפתיח ל"חמים וטעים" כפרודיה על סרטי הז'אנר (ובהזדמנות זו- גם כמה מילים על ז'אנר הקומדיות). צ

מעניין להשוות בין גיבור המערבון לגנגסטר (יש מאמר בעניין ב"עולם בדים") ולתאר את התפתחות הז'אנרים הללו לסרטי הפשע, הבלש וההרפתקאות המודרניים (כשהמכנית מחליפה את הסוס וכו'). הז'אנרים המאוחרים: פילם נואר, אימה ומד"ב- נמצאים במסמך השני. כמו כן, מצרף המסמך בעניין "קוד ההפקה", שהוא רלבנטי מאד לנשא הז'אנרים והשפיע רבות על עיצוב ומאפייניו.